

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

14 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 marca 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej D.K.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 7 czerwca 2021 r., I ACa 565/20,

w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko D.K.

o zapłatę,

1) oddała skargę kasacyjną;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego orzeczenia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;

3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie adwokat D.T. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce,

**tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu
w postępowaniu kasacyjnym.**

Monika Koba
(M.M.)

Agnieszka Piotrowska

Marta Romańska

UZASADNIENIE

Powód M. sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od D.K. kwoty 205.361,25 zł z odsetkami ustawowymi od 24 stycznia 2018 r., na podstawie weksla wystawionego *in blanco* w celu zabezpieczenia roszczeń z umowy leasingowej nr [...], wypełnionego na sumę nie zapłaconej raty leasingowej za maj 2017 r. w kwocie 4.948,59 zł, odszkodowania za szkodę spowodowaną wypowiedzeniem umowy w kwocie 184.337,21 zł, skalkulowanej zgodnie z pkt 10.9 w zw. z pkt 4.6 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu (dalej - OWUL), odsetek od tych należności w kwocie 16.075.45 zł, naliczonej zgodnie z pkt 4.6 OWUL od salda zaległej raty i odszkodowania oraz w kwocie 30,14 zł odsetek naliczonych do dnia wypowiedzenia umowy.

Powództwo zostało uwzględnione przez Sąd Okręgowy w Warszawie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany 20 września 2018 r.

Pozwany D.K. w zarzutach od nakazu zapłaty wniósł o jego uchylenie i oddalenie powództwa, zarzucając, że powódka wypełniła weksel niezgodnie z porozumieniem wekslowym, na kwotę wyższą niż jego zobowiązania i dochodzoną z naruszeniem art. 5 k.c.

Powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy co do kwoty 158.344,51 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 139.361,25 zł od 20 maja 2019 r. oraz o uchylenie nakazu zapłaty co do kwoty 66.000 zł i umorzenie w tej części postępowania w związku z cofnięciem pozwu o tę kwotę ze zrzeczeniem się roszczenia.

Wyrokiem z 23 września 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym 20 września 2018 r. i (pkt 1) zasądził

od pozwanego na rzecz powoda kwotę 139.361,25 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 maja 2019 r. oraz kwotę 18.983,26 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 205.361,25 zł za okres od 24 stycznia 2018 r. do 20 maja 2019 r.; (pkt 2) umorzył postępowanie odnośnie do żądania zapłaty kwoty 66.000 zł; (3) oddalił powództwo odnośnie do żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 139.361,25 zł za dzień 20 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod firmą D. i w jej ramach 15 listopada 2016 r. zawarł z powodem łącznie 4 umowy leasingu operacyjnego, w tym umowę nr [...]. Jako adres do doręczeń podał miejsce prowadzenia działalności ujawnione w rejestrze - ul. T. we W.

Na mocy umowy nr [...] (§ 1 pkt 1) finansujący zobowiązał się oddać korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków na czas oznaczony konkretny samochód osobowy marki B.. Pojazd ten powódka kupiła 8 listopada 2016 r. za kwotę 221.400 zł. Korzystający zobowiązał się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne w postaci pierwszej raty, rat okresowych oraz innych rat, płatnych z góry w terminie do 5 dnia każdego miesiąca, w którym są wymagalne (§ 3 pkt 4) oraz do ustanowienia na rzecz finansującego zabezpieczenia roszczeń z umowy przez wręczenie weksla własnego *in blanco* (§ 5). Strony zawarły umowę na okres 59 miesięcy. Wartość przedmiotu leasingu określiły na kwotę 180.000 zł netto, raty miesięczne na kwoty po 3.113 zł netto plus podatek VAT, zaś wartość resztową na 27.000 zł netto plus podatek VAT. Integralną część umowy stanowił załącznik nr 1 - tabela rat wynagrodzenia, załącznik nr 2 - OWUL, załącznik nr 3 - deklaracja ubezpieczenia oraz załącznik nr 4 - tabela opłat dodatkowych.

Zgodnie z postanowieniem w pkt 4.6 OWUL w przypadku niezapłacenia w terminie którejkolwiek należności lub jej części, korzystający zobowiązał się, bez dodatkowego wezwania, wpłacić zaległą kwotę z odsetkami za zwłokę w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za każdy dzień zwłoki, licząc od dnia następującego po dacie wymagalności do dnia zapłaty. Według pkt 4.7 OWUL, jeżeli korzystający dopuściłby się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej z rat, finansujący miał mu wyznaczyć dodatkowy termin do zapłaty zaległości, a po jego bezskutecznym

upływie, miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Wszelkie rozliczenia między finansującym i korzystającym związane z wypowiedzeniem lub wygaśnięciem umowy przed upływem podstawowego czasu jej trwania dokonywane miały być w oparciu o kwotę bazową stanowiącą równowartość sumy wszystkich przewidzianych w umowie, lecz niezapłaconych rat, których termin wymagalności przypadał po dacie wypowiedzenia lub wygaśnięcia umowy oraz raty końcowej (wartości resztowej) określonej w umowie, przeliczonych przy użyciu stopy aktualnej na dzień wypowiedzenia lub wygaśnięcia umowy, zdyskontowanych tą stopą odpowiednio z dnia zawarcia umowy (pkt 4.9 OWUL).

Według pkt 9 OWUL, wszelkie zawiadomienia dotyczące umowy powinny być dokonywane pocztą kurierską lub listami poleconymi, przy czym pismo odebrane od kuriera lub awizowane i nie podjęte w terminie albo wysłane na ostatni znany adres po 14 dniach od wystawienia uznawać należało za prawidłowo doręczone. Korzystający zobowiązany był do zawiadomienia finansującego o każdorazowej zmianie swojej siedziby i adresu do doręczeń. Brak zawiadomienia mógł prowadzić do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Zgodnie z pkt 10.7 OWUL finansującemu przysługiwało też prawo wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia jej postanowień.

W razie wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym korzystający miał niezwłocznie zwrócić kompletny przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko do miejsca (na terenie Polski) i w terminie oznaczonym przez finansującego oraz zapłacić wszelkie zaległe należności z odsetkami wynikającymi z pkt 4.6 (pkt 10.9 OWUL). Gdyby kwota netto uzyskana ze sprzedaży przedmiotu leasingu była niższa od kwoty bazowej przewidzianej w pkt 4.9 OWUL, korzystający miał zapłacić na pisemne wezwanie finansującego i we wskazanym przez niego terminie odszkodowanie nie wyższe niż różnica między kwotą bazową a uzyskaną ceną sprzedaży netto, powiększone o odsetki według stopy przewidzianej w pkt 4.6 OWUL, liczonej od kwoty bazowej od dnia wypowiedzenia umowy do dnia dokonania zapłaty; korzystającemu miały nie przysługiwać wówczas żadne roszczenia wobec finansującego (pkt 10.9 OWUL). Gdyby przedmiot leasingu nie został zwrócony do miejsca i w terminie wskazanych przez finansującego lub nie został sprzedany przez

finansującego przez 30 dni od daty zwrotu, korzystający zobowiązał się zapłacić finansującemu odszkodowanie nie wyższe niż równowartość kwoty bazowej powiększonej o odsetki według stopy przewidzianej w pkt 4.6 OWUL, liczone od kwoty bazowej - poczynając od dnia wypowiedzenia umowy do dnia dokonania zapłaty (pkt 10.10 OWUL).

W celu zabezpieczenia roszczeń z umowy pozwany 15 listopada 2016 r. wystawił na rzecz powoda weksel *in blanco*, który opatrzył swoim podpisem.

W okresie trwania wszystkich 4 umów leasingu pozwany dokonał na rzecz powoda 14 wpłat na łączną kwotę 221.750 zł. Ostatniej wpłaty dokonał 25 kwietnia 2017 r. i wówczas zaprzestał spłaty kolejnych rat leasingowych.

Wobec zaprzestania płatności rat leasingowych, w piśmie z 13 kwietnia 2017 r. powód poinformował pozwanego, że wymagalne należności z tytułu umów leasingu nie zostały uregulowane oraz wezwał go do zapłaty łącznie kwoty 19.896,16 zł. Pismem z 16 maja 2017 r. powód ponownie wezwał pozwanego do zapłaty należności z umów leasingu w łącznej kwocie 20.027,39 zł.

Pismem z 2 czerwca 2017 r. powód wypowiedział pozwanemu wszystkie umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym i wezwał go do: zwrotu przedmiotów leasingu na adres zbywcy: G., ul. P. w W., w terminie do 16 czerwca 2017 r., z zastrzeżeniem, że ma prawo przejąć przedmiot leasingu przed wskazanym terminem oraz o zapłatę odszkodowania w kwocie 184.337,21 zł w terminie do 2 lipca 2017 r. Przesyłka została skierowana na adres, pod którym pozwany prowadził i nadal prowadzi działalność gospodarczą i po podwójnym awizowaniu, jako nieodebrana przez pozwanego, została zwrócona powodowi.

Po upływie terminu płatności należności z umowy leasingu, powód zawiadomił pozwanego o wypełnieniu 9 stycznia 2018 r. na kwotę 205.361,25 zł weksla gwarancyjnego złożonego na zabezpieczenie roszczeń z umów. Termin do jego wykupu oznaczył na 23 stycznia 2018 r. Poinformował, że z wekslem można się zapoznać w miejscu jego płatności, tj. w siedzibie powoda. Przesyłka zawierająca to pismo została skutecznie doręczona pozwanemu 18 stycznia 2018 r. W sporządzonym przez powoda rozliczeniu wierzytelności należność główna z tytułu zaległej raty leasingowej za maj 2018 r. określona została na kwotę 4.948,59 zł,

należność odsetkowa z tytułu nieterminowej zapłaty rat na kwotę 16.075,45 zł, odszkodowanie na kwotę 184.337,21 zł, a łączna należność na kwotę 205.361,25 zł. Pozwany nie wykupił weksla.

26 października 2018 r. pozwany uczestniczył w kolizji jako kierowca innego pojazdu leasingowego. Został wówczas poinformowany przez funkcjonariuszy policji przybyłych na miejsce zdarzenia, że leasingowane przez niego pojazdy są poszukiwane, co powód potwierdził. Pozwany wskazał miejsca, w których znajdowały się te pojazdy. Zabezpieczone samochody policja przekazała powodowi.

Po odzyskaniu samochodu B. powód podjął działania zmierzające do jego zbycia. 20 maja 2019 r. wystawił go na sprzedaż za cenę 87.000 zł, a ostatecznie zbył za cenę 81.180 zł, z której po odjęciu podatku od towarów i usług w kwocie 15.180 zł, uzyskał korzyść w kwocie 66.000 zł.

Sąd Okręgowy uznał, że weksel wystawiony przez pozwanego *in blanco* na zabezpieczenie roszczeń powoda z umowy leasingu operacyjnego nr [...] jest ważny, spełnia bowiem wymagania określone w art. 101 i 102 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 160, dalej - pr. weksl.). Powodowi przysługują zatem zabezpieczone wekslem roszczenia ze stosunku podstawowego lub z weksla, przy czym zaspokojenie roszczeń z jednej podstawy powoduje wygaśnięcie roszczeń z drugiej.

Posiadacz weksla płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich. Art. 38 pr. weksl., który na mocy art. 103 pr. weksl. ma zastosowanie do weksla własnego, daje podstawę do żądania od wystawcy weksla własnego odsetek od dnia płatności, jeżeli weksel przedstawiono mu do zapłaty w terminie wymagalności. Powód skutecznie zawiadomił pozwanego o wypełnieniu weksla i wezwał go do jego wykupienia. Przesądza to o zasadności odpowiedzialności wekslowej pozwanego.

Pozwany nie wykazał, żeby weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem. Nie podważył skutecznie wierzytelności ze stosunku podstawowego, stanowiącej podstawę wypełnienia weksla i określenia sumy

wekslowej.

W relacjach między stronami spełnione zostały przesłanki wypowiedzenia umowy leasingu określone w art. 709¹³ § 1 k.c. Po wezwaniach o uregulowanie zaległości ani ich nie zapłacił, ani nie zwrócił przedmiotu leasingu. Pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu zostało przesłane przez powoda na aktualny ówczesnie adres pozwanego, nadal będący adresem zamieszkania pozwanego. Pozwany uchylił się od odbioru tej korespondencji, a skoro racjonalnie nie wyjaśnił przyczyn takiej postawy, to Sąd Okręgowy przyjął, że oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu mogło do niego dotrzeć 27 czerwca 2017 r. (art. 61 § 1 k.c. i pkt 9 umowy). Pozwany nie wykazywał zainteresowania sytuacją, aż do końca października 2018 r., gdy w sprawę zostały zaangażowane organy ścigania.

Pozwany nie podważył wyliczenia sumy wekslowej, którą powód objął należności mające podstawę w art. 709¹⁵ k.c. Roszczenia powoda już po wszczęciu postępowania ograniczone zostały o korzyść uzyskaną przez finansującego, którą ten uzyskał w chwili sprzedaży przedmiotu leasingu. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach sprawy brak było podstaw, by uznać, że samochód został zbyty przez powoda poniżej jego wartości. Powód przeprowadził konkurs ofert i wybrał ofertę kupna o niecałe 5.000 zł niższą od ceny wywoławczej. Powód nie wystawił samochodu na sprzedaż za cenę odbiegającą od jego wartości rynkowej, nie miał żadnego interesu w sprzedaży samochodu poniżej ceny możliwej do uzyskania na rynku, a zarazem nie można było od powoda oczekiwać ponadprzeciętnego wysiłku w poszukiwaniu nabywcy pojazdu.

Uwzględnwszy powyższe, Sąd Okręgowy pominął wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w celu wyceny rzeczywistej wartości rynkowej pojazdu wraz z wyposażeniem, różnicy jaką mógłby uzyskać powód ze sprzedaży samochodu a kwotą rzeczywiście uzyskaną, a to z uwagi na jego nieprzydatność do rozstrzygnięcia sprawy. Z umowy sprzedaży i faktury VAT wynikała bowiem cena, za którą samochód został przez powoda zbyty, pozwany nawet nie uprawdopodobnił, by możliwe było uzyskanie za ten pojazd wyższej ceny sprzedaży, przy uwzględnieniu stanu pojazdu w chwili sprzedaży i wieku (rocznikowo

3 lata, w warunkach gdy pojazdy droższe w pierwszych latach eksploatacji tracą najwięcej na wartości).

Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro cena uzyskana przez powoda ze sprzedaży pojazdu obejmowała podatek od towarów i usług, który powód jako sprzedawca musiał odprowadzić, to korzyścią podlegającą odliczeniu z odszkodowania należnego powodowi (art. 709¹⁵ k.c.) jest jedynie ta część uzyskanej ceny, którą mógł zachować (wartość netto).

Sąd Okręgowy uznał za bezzasadny zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego przez powoda w związku z dochodzeniem niniejszego roszczenia. Zasady współdziałania stron w wykonaniu zobowiązania z umowy określa art. 354 § 2 k.c. W niniejszej sprawie to pozwany nie wypełnił podstawowych obowiązków dłużnika, w efekcie z jego winy nastąpiło zerwanie stosunku zobowiązaniowego, wymagającego wzajemnego wypełnienia przez strony swoich obowiązków. Pozwany nie może zatem skutecznie powoływać się na zarzut braku współpracy z nim wierzyciela.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód mógł również, na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. z uwzględnieniem art. 5 w związku z art. 103 pr. weksl., żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia następnego po terminie płatności określonym w wekslu. Skoro powód wypełniając weksel określił datę jego płatności na 23 stycznia 2018 r., jednocześnie wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 205.361,25 zł w nieprzekraczalnym terminie do 23 stycznia 2018 r., to Sąd Okręgowy uznał, że odsetki ustawowe za opóźnienie należą się powodowi od dnia następnego po wezwaniu, a więc od 24 stycznia 2018 r. do 20 maja 2019 r. (uzyskanie ceny ze sprzedaży samochodu), czyli od kwoty 205.361,25 zł w kwocie 18.983,26 zł i od kwoty 139.361,25 zł od 21 maja 2019 r. Nie uwzględnił żądania powoda o zasądzenie odsetek za dzień 20 maja 2019 r. od kwoty 139.361,25 zł, za ten dzień odsetki zostały już bowiem naliczone od kwoty 205.361,25 zł i zamknęły się w łącznej kwocie skapitalizowanych odsetek 18.983,26 zł.

Wyrokiem z 7 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z 23 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego oraz

ocenę prawną sprawy przedstawioną przez ten Sąd. Stwierdził, że przewidziana w art. 709¹⁵ k.c. odpowiedzialność korzystającego wobec finansującego ma charakter kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej. Przy określaniu jej granic uwzględnić trzeba zatem korzyści płynące z odzyskania przedmiotu leasingu i zrobienia z niego użytku m.in. przez sprzedaż. Jeżeli zatem finansujący wypowie umowę leasingu z winy korzystającego, należy się mu od niego zapłata wszystkich pozostałych do końca tej umowy rat leasingowych z pomniejszeniem o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek rozwiązania umowy przed terminem. Przy określaniu wysokości korzyści uzyskanej przez finansującego należy uwzględniać cenę uzyskaną w warunkach sprzedaży wymuszonej wierzyciel powinien bowiem współdziałać z dłużnikiem z należytą starannością, lecz nie jest on obowiązany do podejmowania ponadprzeciętnych wysiłków w celu uzyskania jak najwyższej ceny ze sprzedaży przedmiotu leasingu. Wystarczy, że wierzyciel podejmuje starania zmierzające do uzyskania możliwie najwyższej ceny. W okolicznościach sprawy była to przeprowadzona przez powoda aukcja internetowa, której wyniki wskazują na rzeczywisty poziom zainteresowania rynku przedmiotem sprzedaży. Dłużnik, który nie wykonuje umowy leasingu zalegając z płatnością, czym doprowadza do wypowiedzenia umowy, a następnie nie zwraca przedmiotu finansującemu, doprowadzając do dalszego spadku jego wartości rynkowej, nie może oczekiwać od wierzyciela, że sprzedaż nastąpi według najwyższych cen rynkowych, zważywszy że chodzi o sprzedaż wymuszoną i uzasadnione dążenie wierzyciela do jak najszybszego zbycia przedmiotu, którego nabycie leżało w interesie nielojalnego leasingobiorcy. Powód niezwłocznie po odzyskaniu przedmiotu leasingu podjął dalsze działania w celu jego odsprzedaży, wystawił pojazd na aukcji internetowej w styczniu 2019 r. za cenę 87.000 zł, chociaż ostatecznie samochód udało się sprzedać w maju 2019 r. za cenę niższą od ofertowej, co przemawiało za przyjęciem, że wierzyciel dochował wymaganej należytej staranności przy sprzedaży przedmiotu leasingu i nie miał możliwości uzyskania wyższej ceny.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 7 czerwca 2021 r. pozwany zrzucił, że orzeczenie to zostało wydane z naruszeniem prawa procesowego (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), tj.: - art. 379 pkt 4 k.p.c. poprzez nienależyte obsadzenie Sądu II Instancji, w składzie którego orzekała sędzia X.Y. powołana do

pełnienia urzędu na podstawie postanowienia Prezydenta RP na wniosek złożony przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), co doprowadziło do naruszenia art. 45 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.), art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej poprzez orzekanie w sprawie przez sędziego powołanego do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w sposób nieprawidłowy, który nie jest bezstronny oraz niezależny z uwagi na wpływ władzy, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa pozwanego do niezależnego i niezawisłego sądu; - art. 235² § 2 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. przez nierozpoznanie przez Sąd II instancji wniosku dowodowego zgłoszonego w apelacji o przeprowadzenie opinii biegłego sądowego rzeczoznawcy samochodowego; - art. 235² § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.c., art. 278 § 1, 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. przez uznanie za prawidłowe pominięcie przez Sąd Okręgowy wniosku pozwanego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy samochodowego w zakresie wyceny wartości pojazdów w celu ustalenia różnicy, jaką powód mógłby uzyskać ze sprzedaży przedmiotowego samochodu osobowego a kwotą rzeczywiście uzyskaną, mimo że Sąd nie posiada wiadomości specjalnych a dokonanie takich ustaleń wymaga opinii biegłego sądowego, której Sąd I Instancji nie wykonał pomijając w sposób nieuzasadniony wniosek pozwanego w tym przedmiocie, co doprowadziło do dokonania nieprawidłowych ustaleń faktycznych na temat wartości sprzedanego pojazdu.

Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego z 23 września 2020 r. (poza rozstrzygnięciem oddalającym powództwo) i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Konsekwencje zarządzania Izbę Cywilną Sądu Najwyższego przez osoby wadliwie powołane do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w postępowaniu toczącym się z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, a następnie w wadliwie przeprowadzonych wyborach Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej zostały omówione w postanowieniach Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2023 r., II CSKP 1588/22 i z 1 grudnia 2023 r., III CZP 1/22 oraz wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 listopada 2024 r., C-197/23. W nawiązaniu do tej argumentacji trzeba dostrzec, że w przypadku zarządzeń o wyznaczeniu składu orzekającego przez wadliwie powołanego Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Cywilnej dokonywana *de lege lata* ocena wpływu tej wadliwości na dopuszczalność merytorycznego rozpoznania sprawy przez wyznaczony skład orzekający musi uwzględniać konieczność realizowania przez Sąd Najwyższy jego zadań w kryzysowej sytuacji w wymiarze sprawiedliwości, w tym zwłaszcza konieczność zachowania rozsądnego terminu rozpoznania sprawy. Skoro strony zawiadomione o składzie, w jakim sprawa zostanie rozpoznana nie wniosły do niego zastrzeżeń, to Sąd Najwyższy uznał, że nie było przeszkód do merytorycznego rozpoznania sprawy.

2. W składzie Sądu Apelacyjnego, który rozpoznał niniejszą sprawę zasiadało dwóch sędziów Sądu Apelacyjnego, z których sprawozdawcą była sędzia X.Y.1, i sędzia Sądu Okręgowego delegowana do Sądu Apelacyjnego X.Y.. Zarzut w stosunku do sędzi X.Y., że została powołana do pełnienia urzędu na podstawie postanowienia Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie jest adekwatny do jej statusu w chwili, gdy prowadzone było postępowanie w niniejszej sprawie. Pozwany nie powołał się na jakiegokolwiek inne okoliczności, które by miały świadczyć o naruszeniu jego prawa do sądu przez rozpoznanie sprawy przez skład orzekający niebędący bezstronnym i niezależnym sądem.

Postępowanie dowodowe prowadzi się do czasu, aż – na podstawie środków dowodowych wnioskowanych przez strony – nie zostaną ustalone okoliczności faktyczne mające znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c.). Sąd nie ma przy tym

obowiązku przeprowadzenia wszystkich dowodów, o które wnioskuje strona. Mają to być bowiem dowody przydatne dla wyjaśnienia okoliczności mających rzeczywiste znaczenie dla rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, że świadczenie dochodzone przez powoda na podstawie art. 709¹⁵ k.c. podlegało pomniejszeniu o *verba legis* „korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich (rat leasingowych) zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu”. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, które trafnie przytoczył Sąd Apelacyjny, korzyścią uzyskaną przez finansującego, o której mowa w art. 709¹⁵ k.c., nie jest wartość przedmiotu leasingu z chwili jego zwrotu, lecz co do zasady wartość, którą finansujący uzyskał w chwili sprzedaży przedmiotu leasingu. Nie oznacza to jednak, że bez znaczenia jest okoliczność, w jakim czasie od chwili zwrotu rzeczy finansujący zawarł umowę sprzedaży rzeczy będącej wcześniej przedmiotem leasingu. Znaczący upływ czasu od chwili zwrotu przedmiotu leasingu do chwili jego sprzedaży w zależności od rodzaju rzeczy będącej przedmiotem leasingu, może w sposób oczywisty wpłynąć na jego wartość, a w konsekwencji także na możliwą do uzyskania cenę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013 r., V CSK 566/12, OSNC 2014, nr 10, poz. 102; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 marca 2018 r., I CSK 703/17). Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że pozwany nie wywiązał się z obowiązku niezwłocznego zwrotu powodowi przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy, co mogło przyspieszyć czynności zmierzające do zbycia leasingowanego pojazdu i spowodować, że podlegałaby sprzedaży w lepszym stanie technicznym. Powód odzyskał pojazd dopiero wskutek działań organów ścigania.

O rynkowej wartości rzeczy decyduje na to, w jaki sposób właściciel czy korzystający z niej wartość tę postrzega, lecz to, ile za taką rzecz gotowi są zapłacić potencjalni nabywcy. Od powoda nie sposób było przy tym oczekiwać jakichś szczególnych przedsięwzięć zmierzających do ich znalezienia na odebrany od pozwanego pojazd. Powód prezentował ofertę sprzedaży pojazdu przez odpowiednio długi czas na portalu znanym potencjalnie zainteresowanym kupnem poleasingowych samochodów. Na ofertę powoda odpowiedział tylko jeden nabywca i to nie od razu. Zwleknięcie z decyzją o sprzedaży pojazdu powodowało dalszy spadek jego wartości (rocznikowe starzenie się, ale i obniżenie sprawności technicznej w związku z brakiem eksploatacji i konserwacji). Cena, którą uzyskał powód

nieznacznie odbiegała od jego oferty.

Sądy obu instancji z odwołaniem się do powyższych okoliczności i zależności objaśniły, dlaczego przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność, jaka była rynkowa wartość poleasingowego samochodu B. odebranego pozwanemu i zwróconego powodowi nie mogło wpłynąć na wynik sprawy. Sąd Apelacyjny, wbrew zarzutom skarżącego, odniósł się do zarzutu apelacyjnego naruszenia art. 235² § 1 pkt 2, 3 i 5 oraz art. 278 § 1 k.p.c. (s. 14, drugi akapit od góry), a jego stanowisko w tej kwestii nie budzi wątpliwości, zaś nieprzeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu trafnie pominiętego przez Sąd Okręgowy nie stanowi o naruszeniu art. 235² § 2 i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c.

Skoro zarzuty skarżącego okazały się bezzasadne, to na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 8 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1935), orzeczono jak w postanowieniu.

Podstawą przyznania pełnomocnikowi pozwanego wynagrodzenia za pomoc prawną był § 2, § 4 ust. 1-3, § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 763).

Monika Koba

Agnieszka Piotrowska

Marta Romańska

(R.N.)

[a.ł]